

Provincie Utrecht gaat 'Varen waar het kan, rijden waar het moet'

Decennialang was het goederenvervoer over water in de provincie Utrecht een ondergeschoven kindje. De focus lag met name op wegtransport. Daar gaat de komende jaren verandering in komen. Op 13 april 2022 ondertekenen publieke en private partijen een intentieovereenkomst. Daarin spreken ze af zich in te spannen om schoon, duurzaam en efficiënt goederenvervoer over water te stimuleren, door beter gebruik te maken van bestaande vaarwegen met duurzame vaar- en voertuigen. Onder het motto 'Varen waar het kan, rijden waar het moet' zal er de komende jaren intensief worden samengewerkt om een duurzaam systeem te bouwen waar aan- en afvoer van goederen zoveel mogelijk over het water plaatsvindt.

De provincie Utrecht staat de komende 20 jaar voor een enorme opgave op het gebied van woningbouw. Er moeten maar liefst 145.000 woningen gerealiseerd worden, waarvan 60.000 in de stad Utrecht. Waar voorheen nieuwe woonwijken in weilanden rondom de stad verreesen, vindt uitbreiding nu plaats binnen de grenzen van de bestaande steden. Deels door voormalige bedrijfspanden te verbouwen naar woningen, deels door nieuwbouw. Dit alles brengt een grote stroom aan goederenbewegingen met zich mee: bouwmaterialen moeten juist in time aangevoerd worden en sloopaafval afgevoerd, binnen een klein oppervlak, in een drukke stad. En dat alles in een tijd waarin het wegennet rondom de stad Utrecht behoorlijk op de schop gaat. "Het is een bijzonder ingewikkelde puzzel om dat, samen met alle betrokken partijen, zo efficiënt en zo duurzaam mogelijk te doen", aldus gedeputeerde Arne Schaddelee. "Alle mogelijke middelen die we tot onze beschikking hebben, moeten we daarvoor inzetten. Voor bouwlocaties die aan of vlakbij het water liggen, moeten we veel meer gebruik gaan maken van de bestaande waterwegen."

Afvoer sloopaafval via de gracht

Door de grachtenstructuur van de stad Utrecht, met kwetsbare kademuurs en werfkelders, mogen voertuigen in de binnenstad slechts rijden met een maximale as-last van 2 ton. Dit is te vergelijken met een aanhangwagentje bouw- of sloopmateriaal achter een personenauto. Voor grote bouw- of renovatieprojecten betekent deze beperking dus extra veel vervoersbewegingen. Het water biedt daar een uitstekend alternatief, zoals bleek uit een eerste succesvolle pilot, die plaatsvond in september 2021. Bij een groot

Arne Schaddelee. Foto: Gabor Nijenhuis

renovatieproject aan de Oudegracht werd een dekschuit in het water geplaatst, met daarop een aantal grote afvalcontainers. Het sloopaafval werd, via lopende banden, uit het pand naar de containers getransporteerd. Een elektrische duwboot, gemaakt van gerecycled materiaal, verving het schip met volle containers geregeld door een schip met lege containers en bracht zo het afval de stad uit naar een nabijgelegen haven, van waar het verder afgevoerd werd.

Een nieuwe kijk

"Goederenvervoer per water is in potentie een schone manier van transport", aldus Schaddelee. "Het helpt ons niet alleen om de grote logistieke uitdagingen het hoofd te bieden, maar draagt ook bij aan schone lucht en een gezond stedelijk leven. En het houdt steden beter bereikbaar over de weg. We zien dat er in de afgelopen twee jaar bij de gemeenten Utrecht, Stichtse Vecht en Nieuwegein interesse en enthousiasme is ontstaan voor het goederenvervoer per water. Zoiets vergt echt een andere mindset, een nieuwe kijk op het systeem. Als provincie doen we er alles aan om dat, in goede samenwerking met andere publieke en private partijen, voor elkaar te krijgen. De intentieovereenkomst, waarin overheden (provincie Utrecht, Rijkswaterstaat en de gemeenten Stichtse Vecht, Utrecht

en Nieuwegein) samen met diverse bedrijven gaan werken in een coalitie goederenvervoer over water, is een eerste belangrijke mijlpaal. We nodigen andere bedrijven en partijen van harte uit zich daarbij aan te sluiten en hun ideeën te delen."

Zero Emission Services

Duurzaam vervoer over water stelt andere eisen aan de infrastructuur. Het aantal walstroompunten in de provincie Utrecht zal verder worden uitgebreid. Op industrieterrein Lage Weide, aan de rand van de stad, wordt, in samenwerking met Container Terminal Utrecht, gekeken naar het ontwikkelen van Zero Emission Services. Zoals een H₂ (waterstof) tankstation voor de binnenvaart en een plek voor het verwisselen en laden van batterijcontainers. Alles is erop gericht om eerst het hart van de provincie, rondom de stad Utrecht, goed te laten functioneren op het gebied van watermobiliteit.

Vervolgens kunnen het nabijgelegen Nieuwegein en Stichtse Vecht daarop aanhaken, op de langere termijn gevolgd door andere water-gerelateerde gemeenten als Vijfheerenlanden, Amersfoort, Wijk bij Duurstede en Woerden.

Modal Shift voor bakstenen

Een grote goederenstroom, die nog altijd voornamelijk over de weg plaatsvindt, is het transport van bakstenen. Niet alleen dwars door de provincie Utrecht heen, op weg naar de havengebieden in

Amsterdam voor export, maar ook met eindbestemming Utrecht, voor de vele bouwprojecten aldaar. Het is een vervoersstroom die zich uitstekend leent voor een modal shift van weg naar water. Binnenkort wordt gestart met een proef op het traject Emmerich-Utrecht-Amsterdam. Bij industrieterrein Lage Weide, grenzend aan het Amsterdam-Rijnkanaal, wordt een zogenaamde brick yard gecreëerd: een centrale voorraad stenen die, op afroep van aannemers, snel op de bouwlocatie in de regio Utrecht wordt aangeleverd. Meerdere van dit soort, aan het water gelegen, bouw hubs zullen in de toekomst nodig zijn om de enorme stroom aan bouwmaterialen voor al die Utrechtse woningbouwprojecten, aan te voeren. "Om de interprovinciale modal shift weg-water aan te jagen hebben we ons vorig jaar aangesloten op het landelijke Joint Corridors Off-Road programma van de Topsector Logistiek", aldus Schaddelee. "Dit programma helpt verladers en vervoerders om meer gebruik te maken van binnenvaart. Een logistiek makelaar vanuit de provincie Utrecht ondersteunt bedrijven hierin".

Interesse om mee te denken of mee te werken aan de Utrechtse coalitie goederenvervoer over water? Neem dan contact op met Taco Jansonius, logistiek makelaar provincie Utrecht, e-mailadres taco.jansonius@provincie-utrecht.nl . <<

